

యుద్ధ సంఘిక.

కాల్యం I.]

మద్రాసు : 1941 వ సం॥ మే నెల 30 వ తేది శుక్రవారం

[నె 11 రు.]

ఈ వారంలో యుద్ధ వార్తలు.

విమానదాడులు.

బ్రిటిషు విమానాలు 21 వ తేదీ బుధవారం నాడు హెలిగోలాండు దీవులపై పెద్ద దాడి జరిపాయి. ఆ దీవి, జర్మను యుద్ధ నౌకలకు ప్రధాన కేంద్రం. క్రిందనుండి జర్మను శత్రువులు రిఫ్యూజ్ ఆకాశం మీదకు అగ్నిగోళాలను విరజిమ్ముడానికి ప్రారంభించాయి. ఒక బాంబు నాల్గు శత్రువుల్లకు చూటరీమీద పడి పూర్తిగా ధ్వంసం చేసింది. వందలకొలది విమానాలు ప్రాన్సు ఉత్తర భాగం వైకి వెళ్లి దాడి సాగించాయి. శత్రువిమానాలు తీరంకడ ఆటంక పరచాయి. కాని పూర్తిగా చివరవరకు ఆపలేక పోయినవి. ఈ పోరాటంలో 6 శత్రు విమానాలు శిథిలం చేయబడెను. 7 బ్రిటిషు విమానాలు కనిపించుట లేదు. శుక్రవారం పగలు హాండు తీరముననున్న జర్మను నౌకలపైనను, నాటి రాత్రి, కొల్కో మొదలగు జర్మనీలోని పారిశ్రామిక ప్రదేశములపైనను బ్రిటిషు విమానాలు దాడి జరిపాయి. వానివలన కోస్తా రేవులకు చాల నష్టం కలుగుటయేగాక ఒక నూనె నౌక శిథిలమై పోయింది. శనివారం రాత్రి పరాగు కోస్తా రేవులన్నిటినిగూడ బ్రిటిషు విమానాలు వేలకొలది బాంబులతో, పరశురామ ప్రీతి చేశాయి. ఆదివారం రోజున బ్రిటిషు విమానాలు, కోస్తా రేవులపై దాడి సాగించినపుడు 6,000 టన్నుల శత్రు నౌక యొక్కటి ముంచి వేయబడెను. డెన్మార్కు తీరాన 4,000 టన్నుల నౌక యొక్కటి బాంబులచే దరికొనిన అగ్నిజ్వాలలచే పూర్తిగా తగులబడిపోయెను. 27, 28 వ తేదీలలో జర్మనీలోని కొలొను, మొదలగు ప్రాంతములలోని ఫాక్టరీలపై బాంబుల వర్షము కురిపించబడెను. పరాగు తీరమున శత్రుయుద్ధ నౌకల త్రేనాటితో ప్రయాణమొనర్చుచున్న 5,000 టన్నుల స్టై నౌక విమానములచే ముంచివేయబడెను.

విరోహ దేశాలలో వాతావరణం ఏమీ అనుకూలంగా లేక పోవుటచేత బ్రిటన్ పై శత్రు విమాన దాడులు చాల తగ్గిపోయెను. లండను నగరంమీద అసలు దాడులే జరుగలేదు. 21, 22, 23 వ తేదీలలో బ్రిటన్ యందన్ని ప్రాంతాలు ప్రశాంతముగ నుండెను. శనివారం రాత్రి తూర్పు ఆంగ్లియాలోను, మిడ్లండ్సునంతా చోటును మాత్రం స్వల్పంగా బాంబులు పడెను. కాని నష్టం ఎక్కువ కలుగలేదు. ఆదివారం పగలు కొన్ని శత్రువిమానాలు ఇంగ్లండు వైకి వచ్చి నవిగాని బాంబులు వేయలేదు. 26 వ తేదీన బ్రిటిషు కోస్తా పట్నాలమీద శత్రువులు, క్రొత్తరకపు విమానాలు పయోగించి స్వల్పంగా దాడులు సాగించారు. ఒక తూర్పు తీరపు పట్నంలో ఆస్తికి కొంత నష్టంకలిగింది. 27, 28 వ తేదీలలో గూడ, బ్రిటన్ పై చాల స్వల్పమగు దాడులే జరిగెను. చెప్పదగినంత నష్టమెద్దియు కలుగలేదు.

ఇటీవలి శత్రు విమానదాడులలో లండనునందలి “రాయల్ శాలేజి ఆఫ్ సర్జన్సు” చాల నష్టపడి శిథిలమైపోయినది. పలురకముల వ్యాధుల గురించిన వస్తుప్రదర్శనశాల యంతయు నాశనమైనది. లండనునందలి పెద్ద వైద్యశాలలలో నొకటి యగు మిడిల్ సెక్సు వైద్యశాల పై రెండు పెద్ద బాంబులు పడి కొంతభాగమును శిథిలమొనర్చెను.

ఆఫ్రికా, మధ్యధరా ప్రాంతములు.

ఉత్తర ఆఫ్రికాయందు, లిబియా- ఈజిప్టు సరిహద్దుప్రాంతములలో ఉభయక్షములకును చిన్నచిన్న పోరాటములే ఇంకను సాగుచున్నవి. 20 వ తేదీ రాత్రి బ్రిటిషు గస్తీదళములు సోలం పర్వతంమీద నున్న శత్రు శిబిరమును యెదిర్చి హతమార్చి, రెండుటాంకుల ధ్వంసమొనర్చిరి. ప్రతిదినము పెద్ద పెద్ద ఇసుకతో గూడిన గుడిగాడ్లులు అధికంగా పుండుటవలన సోలం ప్రాంతమునగాని, ట్రాబ్రాకు రేవువద్దగాని, యుద్ధమునకు అనుకూలముగలేదు. 23 వ తేదీన జర్మనులు టాంకుల నుపయోగించుచు ముందుకు రావయత్నం చిరికాని అపారమైన నష్టంతో వెనుకకు తిరుగగొట్టుబడిరి. 27 వ తేదీన జర్మను సైన్యములు టాంకులతో దాడి ప్రారంభించెను. కొలది మెట్ల ముందుకు చొచ్చుకొనివచ్చినవి. సోలంను శత్రులు ఆక్రమించిరి.

22 వ తేదీన ఇటలీరేవులనుండి లిబియాకు సైన్యములను, మందుగుండు సామగ్రిని తీసుకొనిపోవుచున్న ఒక స్టై నౌకను, ఒక నూనె నౌకను, బ్రిటిషు జలాంతర్గామి ముంచివేసెను. వానితో నున్న శత్రుల డిప్లొమేట్ల నౌకగూడ ఒకపాతా ముంచివేయబడియే యుండునని బ్రిటిషు అధికారులు తలంచుచున్నారు. 26, 27 వ తేదీల బ్రిటిషు విమానాలు జలాంతర్గాములు, లిబియాకు స్టైల చేర్చుచున్న 18,000 టన్నుల శత్రు నౌక నొకదానిని ముంచివేసెను. దానిలో 3,000 నైసికులుండురు. మరి 5,000 టన్నుల నౌకలు రెండు 4,000 టన్నుల నౌక యొక్కటి గూడ ముంచివేయబడెను.

మధ్యధరా సముద్రమునందలి క్రీట్ ద్వీపముమీద జర్మనుదాడి ఇంకను రానురాను తీవ్రమగుచున్నది.

జర్మను సైన్యములు 20 వ తేదీ భద్రయందుండి, గ్రీసుతీరపు రేవులనుండి విమానాలలోవచ్చి, క్రీటు ద్వీపములో అచ్చట టచ్చట దిగుటకు ప్రారంభించిరి. మొదటి రోజున దింపబడిన 1,500 సైనికులలో హతులైనవారు పోగా మిగిలినవారు పట్టుకొనబడిరి. కాని, అప్పటినుండియు ప్రతిదినము, వేలకొలది సైనికులను, జర్మనులు ఆకాశమునందవలవటం దింపుచుండిరి. నౌకలలోగూడ సైనికులను అయిదసామగ్రిని తెచ్చి దింపుటకు ప్రయత్నించెరిగాని, బ్రిటిషు నౌకలు అడ్డుకొట్టి వూల భాగముముంచివేసెను. ఖిగి

లిసలి మరలిపోయెను. క్రిటునందలి విమానాశ్రయములు సౌకర్యముగ లేనందున, అవలనున్న బ్రిటిషు విమానములన్నియు 23 వ తేదీన ఈజిప్టునకు మరలిపోయెను. గురువారము నాటిసాయంత్రమునకు, ఒక్క మెలమీవద్ద తప్ప, ద్వీపమునందలి మిగిలిన ప్రాంతములలో దింపబడిన నైస్యమునంతను బ్రిటిషు గ్రీకు నైస్యములు శిథిలపరచి ఛార్జిగ స్యాదీనను చూసెను మెలమీయందుమాత్రం విమానాశ్రయం జర్జనుల చేతులలోనేయుండెను. కాని బ్రిటిషు ఫిరంగులనుండి, ఆ విమానాశ్రయముపైన గుండ్లను వర్షించుచుండిరి. 26 వ తేదీవరకును, ఉభయపక్షాలకును ఈ విధముగనే ఘయ కరముగు పోరాటము జరుగుచుండెను. ఆనాడు జర్జను విమానములు కొన్ని 'టాంకు' లను ఫిరంగులను కూడ కొంతవరకు దింపగలిగెను. బ్రిటిషు యుద్ధ నౌకలు క్రిటు చుట్టు కాపలా కాయచూచు, నైస్యమును సప్లయిలను చేర్చుచున్న శత్రు నౌకల ముంచి చేయుచున్నవి. ఈ విధముగ అనేక వేల జర్జను నైస్యం ముంచివేయబడెను. ఈ పనిలో 2 బ్రిటిషు క్రూయిజరు నౌకలు 4 డిస్ట్రీయరు నౌకలు మునిగి పోయెను. ఇంకను చాల నౌకలకు చెబ్బులు తగలెను. 28 వ తేదీన క్రిటు పడమటి ప్రాంతపు పక్షితులు విషమునుగ నున్నవనియు, అచటకు బ్రిటిషు అధికారులు క్రొత్త నైస్యముల పంప నిశ్చయించుకొనిరనియు ప్రకటింపబడెను. గ్రీసు రాజు కొందరు మంత్రులతో కలసి, క్రిటును వదలి 25 వ తేదీన ఈజిప్టుచేరెను. విజయసిద్ధిపరేకును పోరాటము సాగించుటకు తాను దేశము వెడలి పోవుచుంటిననియు, తుదివరకు శత్రుల నెదిర్చి పోరాడవలెనని క్రేటు ప్రజలకును అచటనున్న గ్రీకు నైస్యములకును ఆతడు విజ్ఞప్తిగావించెను.

అలీనీనియా రంగమునందు బ్రిటిషు నైస్యములు శత్రుల వెంటాడి మరికొన్ని ప్రదేశముల నాక్రమించెను 22 వ తేదీన జిమ్మాప్రాంతపు రంగమున, ఉజ్జరమునుండియు, దక్షిణము నుండియు చుట్టుముట్టి వచ్చిన బ్రిటిషు సేనలమధ్య, చాల వేలమంది ఇటాలియను సైనికులు చిక్కుకొనిపోయిరి. గోండాల్ ప్రాంతపు రంగమున ఒక చోట జరిగిన పోరాటములో 4,000 మంది ఇటాలియను సైనికులు చాలాయుధ సామగ్రి బ్రిటిషువారిచే జిక్కినను. హబ్బా అనే ప్రదేశం మీద జరిగిన దాడిలో 90 ఇటాలియనులు 1,300 దేశీయ సైనికులు ఒక బ్రిగేడియరు ఖైదీలుగా పట్టుకొనబడిరి. డెస్సీ-గోండారు దగ్గములమధ్య మాగ్నలా ప్రాంతమున జరిగిన పోరాటమున 800 ఇటాలియ సైనికులు పట్టుకొనబడిరి. సౌద్దు దుర్గమునందు ఇటీవల పట్టుకొనబడిన ఇటాలియను పటాలాలలో 25 వ సైనిక దళ నాయకుడగు జనరలు లిబరటి, 101 వ పటాలనాయకుడగు జెనరలు బక్కారిగార్లు గూడగలరు. ఆ ప్రాంతమున నింతవరకును పోరాటము సాగించుచున్న 4 ఇటాలియను సైనికదళములు ఛార్జిగ రూపు మావబడెను. డె.బామార్కోననుండి తప్పించుకొనిపోయిన ఇటాలియను సైన్యం 24 తేదీన ఆడిస్ అబాబా పర్యటాలలో మూడు రోజులు ఘయంకర పోరాటము జరిగిన కిదప లాంగి పోయినది. ఇందు 5,000 దేశీయ సైనికులు, 3,000 బండాలు, 57 ఇటాలియను సైనికులు గలరు. 170 మరతుపాకులు, 7 ఫింగులుగూడ పట్టుబడెను.

24, 25 వ తేదీలలో శత్రువిమానాలు సూయజు రేవు దుర్గముపై దాడివచ్చి చాల బాంబులు వేసెను, కాని నష్టం యెక్కువ గలుగలేదు.

టర్కీ, ఈరాక్-ఈరాక్.

ఈరాక్ రంగమున, శత్రుల ప్రభుత్వము శిథిలమై పోవుచున్నది. బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు, గత మాసమున లలనంతముగ వెడలగొట్టబడిన అబ్దుల్ ఇల్లాగారి నే, మైనరు రాజునకు 'రీసెంటు'గ గుర్తించి బలపరుచుటకు నిశ్చయించిరి. గెరాల్టు డి గెరిగారిని, అబ్దుల్ ఇల్లాగారి ప్రభుత్వమునకు బ్రిటిషు ప్రతినిధిగ నియమించిరి. అబ్దుల్ ఇల్లాగారు 23 వ తేదీన మాజీ ప్రధాని హరీహరిషాగాలితో ఈరాకునకు తిరిగి వచ్చి, క్రొత్త ప్రభుత్వమును నెలకొల్పుటకు ప్రయత్నములు సాగించెను.

బ్రిటిషు సైన్యములు మే 19 వ తేదీన, యూఫ్రటిస్ నదీ ప్రాంతమునగల ఫల్లూజా నగరమునేగాక, రూట్బా పట్టణమునకు 25 మైళ్ళ తూర్పున నూనె గొట్టముల మార్గమునందన్న హెచ్ 2 వ సైనిక శిబిరమును గూడ ఆక్రమించి, అందలి సైనికులను ఖైదీలుగా పట్టుకొనెను. 23 వ తేదీన ఫల్లూజాను తిరిగి పట్టుకొనుటకు ఈరాకు సైన్యం ప్రయత్నించిపదిగాని, వెనుకకు కొట్టివేయబడెను. బ్రిటిషు సైన్యం, ఈరాకు రాజధానియగు బాగ్దాదునకు 20 మైళ్ళ దూరములోకి సమీపించెను. జర్జను విమానములు వచ్చి హబ్బాన యా ప్రాంతమున బ్రిటిషు సైనిక శిబిరముపై బాంబులు వేయుచు తొందర గల్గించుచుండెను. 24, 27 వ తేదీలలో మోసలు ప్రాంతమునందలి శత్రు సైన్య శిబిరములపై బ్రిటిషు విమానములు బాంబుల వర్షించెను.

తిరుగుబాటు ప్రభుత్వ నాయకుడగు రషీదు అలీగారు రాజధానియగు బాగ్దాదునుండి పారిపోయెను. తనకు, కుటుంబమునకు టర్కీని ప్రవేశించుటకు అనుమతి నొసగవలెనని దరఖాస్తు చేసినటుల చెలియుచున్నది. 26 వ తేదీన రషీదు అలీగారి కుటుంబము టర్కీ చేరెను. అతని యుద్ధాంగమంతయును పాకీష్ గారుగూడ సమీక్షించుటకు 26 వ తేదీన టర్కీ చేరెను. మరి కొందరు మంత్రులు పర్షియా చేరినటుల వార్తలు వ్యాపించెను. రషీదు అలీ మోసలు ప్రాంతములందుండి బ్రిటిషు సైన్యముల నిరోధించుచు జర్జను సహాయము పచ్చువరకు వెచియూడదలచినట్లు అనుకొనుచున్నారు. బ్రిటిషు విమానదళము 26 వ తేదీన, మోసలు, చాకుబీ, టమ్మీ మొదలగు ప్రాంతములలో శత్రు విమానాశ్రయాలపై బాంబులు వేసి నిర్మూల మొనర్చెను. క్రొత్తగా సహాయము వచ్చిన కొన్ని జర్జను విమానములు దప్ప—రషీదు అలీ సైన్యమునకున్న విమాన దళమంతయు శిథిలపరుచబడెను. తిరుగుబాటు దారుల సైనికులు ప్రతిదినము, విడిచి పారిపోవుచున్నారనియు, తిరుగుబాటుదారుల క్రతిభుటన తగ్గిపోవుచున్నదనియు, యెక్కువ రోజులు పాగదనియు తలచుచున్నారు.

దేశరక్షణ సహాయక కొరకుగాను 830 లక్షల పౌనులు మంజూరు చేయవలసినదని టర్కీ ప్రభుత్వం శాసన సభను గోరువటుల ప్రకటింపబడెను. గ్రీసుపై జర్జనులు దాడి ప్రారంభించినపుడు, టర్కీ అధికారులు, టర్కీకిని బల్గేరియా గ్రీసులకును సరిహద్దునందుగల రైల్వే వంతెనలను కడగొట్టుకొనిరి. ఈ వంతెనలను తిరిగి నిర్మించు విషయమున సంప్రదింపుటకుగాను జర్జను-బల్గేరియను, టర్కీ ప్రతినిధులు ఉజ్జాక్ కర్పూవద్ద సమావేశమగుదురు.

విషీ.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము జర్జనీతో సహకారమునర్పరుటకు గావించుకొనిన స్థితియము పరాను ప్రజలయందు అసంతృప్తిని కల్గించుటయేగాక, అంగ్ల-అమెరికా రాష్ట్రములనుండి

గూడ చాల హెచ్చరికలకు కారణమయ్యెను. బ్రిటిషు విదేశాంగమంత్రియగు ఈ డెక్ గారు 22 వ తేదిన పార్లమెంటు నందు ప్రవచించుచు, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము జర్మనీతో సహా కారమునర్పి, సత్వర బ్రిటిషు విజయమునకు అడ్డుదగులు నెడల, ఆక్రమిత ప్రాంతమునవలెనే ఆనాక్రమిత ప్రాంతమును గూడ శత్రుదేశముగ పరిగణించి విమాన బాదులకు గురిచేయ వలసియందునని హెచ్చరించెను. బొలివియాయందలి పరాస్థు ప్రభుత్వరాయబారికి, తన ప్రభుత్వపు సూతన విధానము ఇష్టములేక, తన పదవికి రాజీనామా వ్రాసెను. స్వతంత్ర ఫ్రెంచి నైన్యముల నాయకుడగు డిగాలీగారు, జర్మనీతో సహకార మొనర్చుటకు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వము గావించు కొను ఒడంబడిక లెవ్వియు చెల్ల నేరవని ప్రకటించెను.

ఫ్రెంచి ప్రభుత్వ ఉపప్రధానియగు అడ్మిరల్ డార్లె గారు 23 వ తేదిన పరాస్థు ప్రజలకు రెడియో సంక్షేపమున గుడు పిట్లరు పరాస్థు నాకాదళమునుగాని కాలనీలనుగాని యే మాత్రమును గోరలేదనియు, ప్రాంతమునెడల ఉదారముగ నుండెననియు, జర్మనీతో సహకారమునర్చుట ఒక్కటియే ప్రాప్త్యనకుగల మార్గమనియు, గత్యంతరము లేదనియు ప్రకటించెను. సంయుక్త రాష్ట్రములలో పరాస్థు రాయబారి యగు హెన్రీ హేగారు—ప్రాప్త్య జర్మనీతో గావించు సహకారము పశ్చిమాగోళ ప్రాంతములకు వర్తింపదనియు, కాలనీలను, నౌకలను జర్మనీ కొనగమనియు వ్రాతమాలముగ అభయ మొసగెను.

జర్మనులతో సహకారమునర్చుట ఇష్టములేక, సిరియా యందలి పరాస్థు సేనానాయకులలో ఆత్మగత ప్రతిభావంతుడగు కర్నలు కాలెముగారు సిరియాను విడిచి పాల్స్తానమును ప్రవేశించి, స్వతంత్ర పరాస్థు నైన్యములలో చేరెనని 23 వ తేదిన ధృవపరుపబడెను. ఆతనివెంట ఇంను వరికొండరు నైనికాధికారులుగూడ వచ్చిరి. పరాస్థు ప్రభుత్వంవారు కాలెముగారి పరాస్థు పౌరహక్కుల రద్దుచేసిరి. తమకు కావలసినదానికంటె యెక్కువగనన్న ఆయుధ సామగ్రిని—సిరియా పరాస్థు అధికారులు ఈరాకు తిరుగుబాటుదారగు రషీదాల్లీకి సప్లయిచేయుచున్నట్లు తలంపవచ్చునని మేజరు అట్లీగారు పార్లమెంటులో చెలికిరి. పాల్స్తానమునండి సిరియావైకి దాడి ప్రారంభమగునను భయముచే, సిరియాలోని పరాస్థు నైన్యమును లెబనాన్ రాష్ట్రములోనికి ముందుకుపంపిరి. సిరియాయందలి బ్రిటిషు ఈజిప్టు పౌరులు స్వదేశములకు తరలిపోవుచున్నారు. 24 వ తేదిన సిరియా—పాల్స్తాన సరిహద్దులు మానీవేయబడినట్లు ప్రకటించబడెను. బ్రిటిషువారి పాల్స్తానమందలి పరాస్థు రాయబారి కార్యాలయము లన్నిటిని మూసివేయుటకు ఉత్తరువుగావించబడెను.

జర్మను అధికారులు విడుదలచేసిన పరాస్థు యుద్ధ ఖైదీలలో 573 అధికారులు 100 మంది పెద్ద నైనికోడోయ్ గులు రైలులో మార్చెయిల్వనకు వచ్చిచేరిరి. మాజీ పరాస్థు ఉపప్రధానియగు లావెలుగారు 26 వ తేదిన పారిస్ నందు పర్యవసించుచు తాను పిట్లరుతో 10 గంటలనేపు సంభాషించితినినియు, ప్రాప్త్య తిరిగి నిబబదితవలెననయెడల జర్మనీతో సహకారమునర్పితిరవలెననియు, దీనికి ఆమెరికా ప్రజలు ఆశ్చర్యపడరాదనియు ప్రకటించిరి.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రాలు.

అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారిదివరకు తటస్థశాసనమును గావించుకొనియుండుట గొప్ప పౌరబాటని, నాకా శాఖ కార్యదర్శియగు కర్నలు నాక్సుగారు మే 22 వ తేదిన ప్రకటించుచు, సప్త సముద్రములలో నేప్రాంతము

నైనను, యే యుద్ధ ప్రాంతమునైననుగూడ ప్రవేశించు స్వాతంత్ర్యమును ఆమెరికా నౌకలకు నిలిపియుంచుకొనవలసి నదని పలికిరి. నెనెటు నాకా వ్యవహారోప సంఘాధ్యక్షుడగు నెనెటరు వాల్టగారు పర్యవసించుచు తమకు వచ్చుచున్న జాబుల జూడగా, ప్రజలలో చాలమంది - సంయుక్త రాష్ట్రములు వెంటనే యుద్ధమున దిగవలెనని అభిప్రాయపడుచున్నట్లు నన్నది వెల్లడించిరి. ప్రస్తుతం తమ రేఖలలో భుక్తి సుమారు 800 విదేశీయ నౌకలను, స్వాధీనపరచుకొని ఉపయోగించుకొనుటకు ప్రభుత్వమువారి కధికార మొసగు నాకా చట్టమును సంయుక్త రాష్ట్ర శాసనసభల సంయుక్త సంఘము వారు ఆమోదించిరి యునైటెడు స్టేట్సు ప్రభుత్వము బ్రిటనుకు ఆయుధ సామగ్రిని పంపు నౌకలతో చాటు యుద్ధ నౌకల తైనాతి యొసగునెడల అది జర్మనీవై యుద్ధ చర్యగ పరిగణింపబడుననియు సముద్రములలో ఆమెరికను నౌకలు గస్తీ తిరుగుచు జర్మను నౌకల స్థితితుల గురించి బ్రిటిషువానికి చెలుపట్ట, శత్రుదేశము పరిగణింపబడుననియు, జర్మను నాకా దళాధికారియగు అడ్మిరల్ రీడరు 100 బెడరించిరి. సంయుక్త రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు 18 నెలలలోగా 13,000 బాంబరు విమానములను నాకాదళ శాఖకు 21,000 పౌరాట విమానములను నిర్మించుట కేర్పాటు లొనర్చుచున్నారు.

రూష్యెల్లు అధ్యక్షుడు 27 వ తేదిన రెడియోలో ఆమెరికను ప్రజలకు ఉపన్యసించుచు, యునైటెడు స్టేట్సు రక్షణకు చాల ఉపద్రవకరమగు యుద్ధము విర్పడెనని చెలుపుచు “నేనెలు ఎమరెన్సీ”ని ప్రకటించెను. ఈ ప్రకటన క్రింద అధ్యక్షుడు దేశరక్షణకుగాను దుట్టి చర్యల నైన గావించవచ్చును. యుద్ధం మాత్రము ప్రకటించుటకు వీలలేదు. బ్రిటనుకు ఇతర క్రజా ప్రాతినిధ్య దేశములకు ఆయుధ సహాయమును పూరిగ అందజేసి తీరదమని ప్రకటించెను. విమాన బలమును హెచ్చించుటకు 33,190 లక్షల డాలర్లను మంజూరు చేయవలసినదని రూష్యెల్లు శాసనసభలను గోరెను.

గ్రీక్ ల్యాండు సమీపమున బ్రిటిషు యుద్ధ నౌకలకును, జర్మను యుద్ధ నౌకలకును 24 వ తేదిన పెద్ద పోరాటము ప్రారంభమయ్యెను. “హుడ్” అను 42,000 టన్నుల బ్రిటిషు యుద్ధ నౌక మునిగిపోయెను. “బిస్ మార్క్” అను 35,000 టన్నుల పెద్ద జర్మను యుద్ధ నౌక పారిపోయెను. కాని బ్రిటిషు విమానములు, యుద్ధ నౌకలు దానిని వెంటాడి 27 వ తేదీ మధ్యాహ్నం డెన్మార్క్ వద్ద సముద్రములో నిలువరించెను. తీవ్రముగు పోరాటం జరిగిన పిదప “బిస్మార్క్” ముంచివేయబడెను.

దూరప్రాచ్యము.

ఆమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములు బ్రిటనుతరపున యుద్ధమున దిగునటులున్నదనియు, ఆటుల దిగుచో, జపానుగూడ అత రాజ్యాలతరపున యుద్ధమున దిగవలసినవచ్చుననియు, జపాను విదేశాంగ శాఖాధికారి 27 వ తేదిన ప్రకటించెను. అంతకుముందు 22 వ తేదిన మంత్రులను దేశరక్షణ శాఖల అధికారులను సమావేశమై అంతర్జాతీయ వ్యవహారముల చర్చించిరి. అందు గావి. పబడిన నిర్ణయములను ముఖ్యశాఖ గారును, నైనిక శాఖా మంత్రియగు టోజో సేనానియు జపాను చక్రవర్తికి నివేదించిరి. డచ్చి తూర్పు ఇండియా దీవుల అధికారులు, అచటి దేశీయ ప్రజలకుగూడ నిర్బంధ నైనిక వృత్తిని అమలుజరుపుటకు గావించుకొనిన నిశ్చయము జపాన సకసం తృప్తిగలిగించెను. ఇది డచ్చివారి తూర్పు ఇండియా వ్యవహారముగ లేదనియు, ఆంగ్ల-అమెరికా దేశముల కొకవైపునను,

రెండవవైపున జపానునకును యేర్పడిన సమస్యగ పరిణమించిన దనియు మాటలతో డచ్చి అధికారులు లొంగరనియు, కొకు మ్ సంజ్ఞ అను జపానుపత్రిక వ్రాసెను.

చైనాయందు యద్ధము ఈవారము చాల తీవ్రముగ నడచెను. చెకియాంగురాష్ట్రమున, చూకి అను పట్టణమును చైనీయులు తిరిగి ఆక్రమించుకొనిరి. 68 జపాను విమానములు చెంటూ సూయినింగు మొదలగు పట్టణములపై దాడి సాగించి చాల బాంబుల వర్షించి వెళ్ళివె. ఇంతవరకును, ఉత్తరరాష్ట్రములలో యద్ధమున పాల్గొనకుండ నిలచి యున్న కమ్యూనిస్టు నైస్యము లిక, బాంగ్ కైపేకుగారి నైస్యములతోకలసి పోరాటము సాగించునని—కమ్యూనిస్టు నాయకుడు చోయ్ కైవైగారు ప్రకటించిరి.

గ్రీను-ఇటలీ.

ఇటలీ చక్రవర్తి వారము రోజులక్రింద టిరనా కట్టుమున కరిగెననియు, అచట పెద్ద యూరేగింపుగా విమానాశయమునకు జనుచుండ ఒక గ్రీకువ్యక్తి, చక్రవర్తిపై చాల తుపాకి గుండ్లు కురిపించెననియు, ఆశనిపుడు నిర్బంధమునందెననియు 24 వ తేదీన ఇటాలియను అధికారులు ప్రకటించిరి తరువాత నీ నేరస్థుడు తురితీయబడెను.

నౌకలు.

ప్రస్తుతము దక్షిణ అమెరికా రాష్ట్రముల రేవులలో పూరికేపుస్ విదేశీయనౌకలలో కొన్నిటిని తమకు విక్రయింప వలసినదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు రాష్ట్రీయప్రభుత్వములతో రాయబారములు జరుపుచున్నారు. చాలమంది అమెరికన్ రిడ్ క్రాఫ్ సంఘ సభ్యులు ప్రయాణమొనర్చుచున్న జాంజాం అను ఈజిప్టు నౌక జర్మనులచే ముంచివేయబడిన దనియు అందలిప్రయాణికులలో చాలభాగముమాత్రం జర్మను నౌకలచే కాపాడబడిననియు ఇపుడు చెలుపబడెను. 23 వ తేదీన బ్రిటిషువారు, అట్లాంటికు సముద్రంలో శరీసువారి నూనె నౌక నొకదానిని పట్టుకొనిరి. 6 కోట్ల పౌనుల ఖర్చుతో 123 చిన్నవర్తక నౌకలను నిర్మించుటకు యునైటెడ్ స్టేట్సు ప్రభుత్వము క్రొత్తగా ఇపుడు ఉత్తరువు చేసెను.

తటస్థ దేశాలు (రష్యా, స్పెయిన్, విర్లండు).

రష్యా ప్రజలలో యద్ధ విముఖతను గల్గించు ప్రచారమును ఖండించుచు 'కమ్యూమోల్ ప్రవాద' అను పత్రిక వ్రాసెను. ప్రస్తుత మహాసంగ్రామానంతరము ప్రపంచములో కెల్ల రష్యా నైస్యమే బలవత్తరమైనదిగ నుండునటు లొనర్పవలెనని ఈ పత్రిక సూచించెను.

స్పెయినులో ఫలాంగ్ కక్షపు రాజకీయ శాఖాధ్యక్షుడగు సెనరు సూనరుగారి అధికారముల నిర్వచించుచు స్పెయిను ప్రభుత్వాధ్యక్షుడగు ఫ్రాంకో సేనాని 22 వ తేదీ నొక ప్రకటనను గావించెను. ఆ ప్రకటనయందు, సూనరుగారికి ఇంచుమించు సర్వాధికారములు నొసగబడెను. దీనివలన సూనరుగారియొక్క యు, ఫలాంగ్ కక్షముయొక్కయు స్థితి ఇదివరకుకంటె చాల బలపడెను.

పోర్చుగలు ప్రభుత్వము, అట్లాంటికు సముద్రమునందలి అజోర్సుదీవుల రిడ్ క్రాఫ్తము క్రొత్తగా మరికొన్ని నైస్యములు పంపెను.

ఉత్తర విర్లండు ప్రధానియగు ఆండ్రూస్ గారు, తమ దేశమున నిర్బంధ నైసికవృత్తిని ప్రవేశపెట్టు విషయము నాలోచించుటకుగాను 23 వ తేదీన చట్టము ప్రధాని పిలుపుపై లుగను కరిగెను. దక్షిణ విర్లండు ప్రభుత్వ నాయకుడగు డివెలిరాగారును, ఉత్తర విర్లండులోని విరిషు నాయకులును గూడ, ఈ సూచనను ఖండించిరి. 26 వ తేదీన దక్షిణ విర్లండుయొక్క పార్లమెంటు సమావేశమై చట్టించిరి. ఉత్తర విర్లండుగూడ, విర్లండులోని దేననియు అచటి విరిషు ప్రజలకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు నిర్బంధ నైసిక సేవావిధానమును అమలు జరుపునెడల బ్రిటనుకు విర్లండునకు ప్రస్తుతమున్న ఆన్యోన్యబావమువెడి పూర్వపు కలహములు తిరిగి యేర్పడుననియు అన్ని పక్షముల నాయకులును, యేకగ్రీవముగ హెచ్చరించిరి.

ఉత్తర విర్లండులో నిర్బంధ నైసికసేవను అమలు జరుపు ఉద్దేశమును బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ప్రస్తుతం వదలుకొనిరిని చట్టము ప్రధాని 27 వ తేదీన పార్లమెంటులో ప్రకటించెను.

అమెరికా అధ్యక్షుని మహత్తర ప్రకటన.

రూజువెల్టుగారు అపరిమిత జాతీయ ఆపద్ధర్మములు జరుపుట.

అమెరికా అధ్యక్షుడు రూజువెల్టుగారు మంగళవారం రాత్రి అమెరికా ప్రజలనుద్దేశించియు ప్రపంచంలో అన్ని రాజ్యాల ప్రజలను ఉద్దేశించియు రేడియోద్వారా ఇట్లు ప్రకటించిరి :—

“నాజీలు ప్రపంచంలోని ప్రజాస్వామ్యరాజ్యాలన్నింటిని కూలద్రోయవలెనని యత్నించుచున్నారు. మనసాటి ప్రజాసామ్యములన్ని ప్రపంచంలో డ్డేమంగా ఉండడంవల్లనే మన అమెరికాలోని ప్రజాసామ్య ప్రభుత్వంగూడ డ్డేమంగా ఉండగలదు. హిట్లరు యూరోపునంతా విశేషరహస్యమైన ఇంతకు మించి విజృంభించకుండా మనము హిట్లరును ఆరికట్ట నియంత్రింప అమెరికా ఖండింపదకూడా నాజీలు దండెత్తగలరు. అమెరికాకు సమీపంలో జర్మన్లు స్థావరమును సంపాదించక పూర్వమే, అమెరికాయొక్క నైసికబలము పూర్తిగా ఆయత్తము చేయవలసియున్నది. ఇప్పుడు అమెరికాలో అపరిమితమైన జాతీయ ఆపద్ధర్మములను ప్రయోగించుచున్నారు. కనుక అమెరికాయొక్క నౌకాటమును, విమానదళమును,

మెట్టనైస్యమును యధావసరమునకు తగినట్లుగా సన్నాహము చేయవలసియున్నది.

తరువాత అధ్యక్షుడు యద్ధం ప్రారంభం అయినప్పటినుం డి ఇంగ్లాండునకు ఎట్లు సాయము చేయుచున్నదియు, ఆయధములు మందుగుండు స్త్రీమర్త ఉత్పత్తి ఎట్లు ఎక్కువచేయుచున్నదియు, విషరముగా తెలిపిరి. హిట్లరు గెలుస్తే ప్రపంచం అంతను తన ఇష్టమైన రీతిగా విభాగాలు చేస్తాడు. అనేక రాజ్యాలమీద తన స్వాస్థిక పతాకం ప్రతిష్ఠించి తన చేతికిలు బొమ్మలవలెనుండు ప్రభుత్వాలను ఆయా రాజ్యాలలో ప్రతిష్ఠిస్తాడు. అట్లాంటికు మహాసముద్రంలోను పసిఫిక్ మహాసముద్రంలోను తాను సర్వాధికారం వహిస్తాడు. మన అమెరికా సంయుక్త రాష్ట్రములను కెవడా రాజ్యమును కూడా కబళించాలని జర్మనీ ఎత్తువేయుచున్నది. నాజీలు నాస్తికులు. మన మత స్వాతంత్ర్యముకూడా వాడుచేస్తారు. అటువంటి నాజీ తత్వమునకు మనం వశంకాకుండా చూచుకోవాలి. అని రూజువెల్టుగారు తెల్పిరి.

2000 2001 2002 2003 2004 2005 2006 2007 2008 2009 2010 2011 2012 2013 2014 2015 2016 2017 2018 2019 2020 2021 2022 2023 2024 2025 2026 2027 2028 2029 2030 2031 2032 2033 2034 2035 2036 2037 2038 2039 2040 2041 2042 2043 2044 2045 2046 2047 2048 2049 2050 2051 2052 2053 2054 2055 2056 2057 2058 2059 2060 2061 2062 2063 2064 2065 2066 2067 2068 2069 2070 2071 2072 2073 2074 2075 2076 2077 2078 2079 2080 2081 2082 2083 2084 2085 2086 2087 2088 2089 2090 2091 2092 2093 2094 2095 2096 2097 2098 2099 2100 2101 2102 2103 2104 2105 2106 2107 2108 2109 2110 2111 2112 2113 2114 2115 2116 2117 2118 2119 2120 2121 2122 2123 2124 2125 2126 2127 2128 2129 2130 2131 2132 2133 2134 2135 2136 2137 2138 2139 2140 2141 2142 2143 2144 2145 2146 2147 2148 2149 2150 2151 2152 2153 2154 2155 2156 2157 2158 2159 2160 2161 2162 2163 2164 2165 2166 2167 2168 2169 2170 2171 2172 2173 2174 2175 2176 2177 2178 2179 2180 2181 2182 2183 2184 2185 2186 2187 2188 2189 2190 2191 2192 2193 2194 2195 2196 2197 2198 2199 2200 2201 2202 2203 2204 2205 2206 2207 2208 2209 2210 2211 2212 2213 2214 2215 2216 2217 2218 2219 2220 2221 2222 2223 2224 2225 2226 2227 2228 2229 2230 2231 2232 2233 2234 2235 2236 2237 2238 2239 2240 2241 2242 2243 2244 2245 2246 2247 2248 2249 2250 2251 2252 2253 2254 2255 2256 2257 2258 2259 2260 2261 2262 2263 2264 2265 2266 2267 2268 2269 2270 2271 2272 2273 2274 2275 2276 2277 2278 2279 2280 2281 2282 2283 2284 2285 2286 2287 2288 2289 2290 2291 2292 2293 2294 2295 2296 2297 2298 2299 2300 2301 2302 2303 2304 2305 2306 2307 2308 2309 2310 2311 2312 2313 2314 2315 2316 2317 2318 2319 2320 2321 2322 2323 2324 2325 2326 2327 2328 2329 2330 2331 2332 2333 2334 2335 2336 2337 2338 2339 2340 2341 2342 2343 2344 2345 2346 2347 2348 2349 2350 2351 2352 2353 2354 2355 2356 2357 2358 2359 2360 2361 2362 2363 2364 2365 2366 2367 2368 2369 2370 2371 2372 2373 2374 2375 2376 2377 2378 2379 2380 2381 2382 2383 2384 2385 2386 2387 2388 2389 2390 2391 2392 2393 2394 2395 2396 2397 2398 2399 2400 2401 2402 2403 2404 2405 2406 2407 2408 2409 2410 2411 2412 2413 2414 2415 2416 2417 2418 2419 2420 2421 2422 2423 2424 2425 2426 2427 2428 2429 2430 2431 2432 2433 2434 2435 2436 2437 2438 2439 2440 2441 2442 2443 2444 2445 2446 2447 2448 2449 2450 2451 2452 2453 2454 2455 2456 2457 2458 2459 2460 2461 2462 2463 2464 2465 2466 2467 2468 2469 2470 2471 2472 2473 2474 2475 2476 2477 2478 2479 2480 2481 2482 2483 2484 2485 2486 2487 2488 2489 2490 2491 2492 2493 2494 2495 2496 2497 2498 2499 2500 2501 2502 2503 2504 2505 2506 2507 2508 2509 2510 2511 2512 2513 2514 2515 2516 2517 2518 2519 2520 2521 2522 2523 2524 2525 2526 2527 2528 2529 2530 2531 2532 2533 2534 2535 2536 2537 2538 2539 2540 2541 2542 2543 2544 2545 2546 2547 2548 2549 2550 2551 2552 2553 2554 2555 2556 2557 2558 2559 2560 2561 2562 2563 2564 2565 2566 2567 2568 2569 2570 2571 2572 2573 2574 2575 2576 2577 2578 2579 2580 2581 2582 2583 2584 2585 2586 2587 2588 2589 2590 2591 2592 2593 2594 2595 2596 2597 2598 2599 2600 2601 2602 2603 2604 2605 2606 2607 2608 2609 2610 2611 2612 2613 2614 2615 2616 2617 2618 2619 2620 2621 2622 2623 2624 2625 2626 2627 2628 2629 2630 2631 2632 2633 2634 2635 2636 2637 2638 2639 2640 2641 2642 2643 2644 2645 2646 2647 2648 2649 2650 2651 2652 2653 2654 2655 2656 2657 2658 2659 2660 2661 2662 2663 2664 2665 2666 2667 2668 2669 2670 2671 2672 2673 2674 2675 2676 2677 2678 2679 2680 2681 2682 2683 2684 2685 2686 2687 2688 2689 2690 2691 2692 2693 2694 2695 2696 2697 2698 2699 2700 2701 2702 2703 2704 2705 2706 2707 2708 2709 2710 2711 2712 2713 2714 2715 2716 2717 2718 2719 2720 2721 2722 2723 2724 2725 2726 2727 2728 2729 2730 2731 2732 2733 2734 2735 2736 2737 2738 2739 2740 2741 2742 2743 2744 2745 2746 2747 2748 2749 2750 2751 2752 2753 2754 2755 2756 2757 2758 2759 2760 2761 2762 2763 2764 2765 2766 2767 2768 2769 2770 2771 2772 2773 2774 2775 2776 2777 2778 2779 2780 2781 2782 2783 2784 2785 2786 2787 2788 2789 2790 2791 2792 2793 2794 2795 2796 2797 2798 2799 2800 2801 2802 2803 2804 2805 2806 2807 2808 2809 2810 2811 2812 2813 2814 2815 2816 2817 2818

నాకా మార్గాల స్వేచ్ఛ : (బ్రిటనుకి అన్నివిధాల సహాయం.)

సముద్ర మార్గాల స్వేచ్ఛనుబట్టియే ఆమెరికా 40%లోని రాజ్యాంశస్థియు స్వేచ్ఛగా జీవించగలుగుచున్నది. గత ఐరోపా యుద్ధంలో వర్తక నావలకు వెంట కావలగా చిన్న క్రాయిజ్లను, ఫిరంగినావలను, యుద్ధనావలను తైయినాతిగా పంపియంటిమి. ఇపుడును వర్తక నావలకు యుద్ధనావల సహాయం యిదివరకున్న ఎక్కువగా కావలసియున్నది. వెనుకటికన్న యిప్పుడు ఎక్కువ బలమైన జలాంతర్గాములు ఉపయోగింపబడుచున్నవి. 800 మైళ్ల దూరమునుంచిగూడ శత్రు విమానాలువచ్చి సడి. సముద్రంలోఉండే నావలను ముంజగలుగుచున్నవి. విస్తారమహాసముద్రమంతటను ఎక్కడ చూస్తే అక్కడ వర్తకనావలు అత్యధికంగా అతిఘోరంగా నాజీల దాడిచే ముంచివేయబడుచున్నవి. ఎక్కువగా ఆమెరికా కోస్తాచాంత సముద్రభాగములలోనే ముంచబడుచున్నవి. నిజమైనసంగతి మనస్సుకు కట్టమైనా చెప్పక తప్పదు. ప్రస్తుతం బ్రిటిషువారు ఒక పరిమితమైన గడువులో ఎన్ని నావలను కొత్తగా నిర్మింపగలరో అంతకు మూడింతలు అగడువులోనే నాజీలు ముంచివేయుచున్నారు. ఉంగాండు ఆమెరికా కలసి ఏక కాలమందు నిర్మింపగల నావలకు రెండింతల నావలను నాజీలు ముంచివేయుచున్నారు. ఈ విషయం బ్రిటిషువారి అనుమతితోనే తెలియజేయుచున్నాను. ఈ ముప్పును అరికట్టుటకు మహాత్తరమైన నాకా నిర్మాణ కార్యక్రమమును హెచ్చించవలెను. సముద్రముపైన కలుగు నష్టము తగ్గించవలెను. అట్లాంటిక్ సముద్రమును, పిడిల్లెనూ జర్మనులు ఆక్రమించకుండా మనము కాచుకోవలయును. డిక్టేటర్లు యీ ఖండముపై దాడి సూచుటకు వచ్చిచేరువరకును వేచియుండుట అత్యనాశనకరము. కావున అట్లాంటిక్ సముద్రమంతకు మనకావలను విస్తరింపజేసియున్నాము. శుశ్చిమార్గగోళముపై ఆధికారము సంపాదించుట

కును, సముద్రాధిపత్యం సంపాదించుటకును హిట్లరుచేయు ప్రతిపయత్నమును తీవ్రముగా ప్రతిఘటించుము. నైనిక నాకాభ్రమరములను దృష్టిలోనుంచుకొని బ్రిటనుకును బ్రిటనుతోకలసి, దౌర్జన్యమునకు మరోపేరైన హిట్లరిజమును ప్రతిఘటించుచున్న ఇతర దేశాలవారికిని సంపూర్ణముగా సహాయముచేతుము. వెంటనే కావలసిన సప్లయలను బ్రిటనుకు అందజేయుటకు మనకావల (పెట్రోలు) నావలు తోడుపడుచున్నవి. వస్తు సామగ్రి అందజేయడానికి మరేచర్యలైనా అవసరం అయితే అవిహడాచేస్తాము. అవసరమైన చర్యలను అమలుపరుచుటకు మన ప్రవీణులు ఉపాయములను కనిపెట్టుచున్నారు. బ్రిటనుకు సామగ్రిని అందజేయడం అత్యవసరం, బ్రిటనుకు సామగ్రిని అందజేయగలము, తప్పక అందజేయవలసియున్నది, తప్పక అందజేతుము, అని రూజువెల్టుగారు దృఢముగా పలికి ఆమెరికా రాష్ట్రములన్నియు ఐకమత్యముగా ఉన్నవనియు, కొంవరి పిరికిమాటలను నమ్మవద్దనియు, ప్రజలందరు తమ కర్తవ్యమును నెరవేర్చవలెననియు హెచ్చరించిరి. సముద్ర మార్గాల స్వేచ్ఛ నిరోధింపబడరాదనియు శుశ్చిమార్గగోళము యొక్క స్వాతంత్ర్యము కాపాడుటయందు 21 ఆమెరికన్ స్వతంత్ర రాష్ట్రములను కేనడాయును ఐకమత్యముతో దృఢ సంకల్పము కలిగియున్నవనియు, ఆమెరికా ప్రజలక్ష్యమున అధ్యక్షుడవైన నేను మరొకసారి ప్రతిష్ఠాపూర్వకంగా చెప్పుచున్నాను. ప్రజల స్వాతంత్ర్యమును నిలుపగోరే అన్ని దేశాలకు కావలసిన సామగ్రి అంతా అందజేస్తామని మేమిదివరకే వాగ్దానం చేశాము. ఆమెరికాదేశానికి ఎక్కడ ఎప్పుడు విధి పుషద్రవమో నిర్ణయించే అధికారం మాకేగలదు. అవసరమగు ముఖ్య ప్రదేశములందు నైస్సలను ఉంచుచున్నాము. స్వాతంత్ర్యము, సహనము, దైవభక్తి ఈ మూడింటికి శాశ్వతమగు నివాసము మారాజ్యంగా విధానమని మాకు పూర్తిగా విశ్వాసముగలదు. దానిని కాపాడుటకు సర్వ ప్రయత్నములను చేయుదుము."

క్రిటు యుద్ధము

మధ్యధరా సముద్రంలో అతిప్రధానమగు కేంద్రము.

గ్రీకుల పెద్ద ద్వీపముగ్రీటులో యిపుడు ఘోరయుద్ధం జరుగుచున్నది. బ్రిటిషు నాకాదళం జర్మను సేనలను నీచురులవైనుండి రాకుండా అటంకపరుస్తున్నందున, జర్మను సేనలు విమానాలవైనుండి గ్రీటులో దిగి ఆక్రమింపచూస్తున్నాయి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలను, గ్రీకు సేనలను ద్వీపాన్ని రక్షిస్తున్నాయి. న్యూజిలండు సేనానాయకుడగు మేజరు-జనరలు ఫ్రేజర్లు వారి నాయకుడు. చావుకి తెగించి ద్వీపాన్ని రక్షిస్తామని చచ్చిలుకి వాస చేశారు. అతి ప్రాచీన నాగరికతకు పుట్టినిల్లయిన యీ ద్వీపం యొక్క ప్రామాఖ్యతను జర్మనులును, మిత్రమండలివారును బాగా గుర్తించారు. మధ్యధరా సముద్రంలో సిసిలీ, సార్డినియా, సైప్రసు ద్వీపాల తరువాత పెద్ద ద్వీపం గ్రీటే. దీని తూర్పుకొననున్న కేపు సిడెరో సగరం అశియా మైనరు సముద్రతీరానికి 110 మైళ్లదూరంలో ఉంది. మధ్యగ కార్పెలిను, రోడు ద్వీపాలన్నాయి. గ్రీటు శుశ్చిమార్గనున్న కేపు గ్రాబుసా సగరానికి మురియూ దేశపు తీరం 60 మైళ్ళ. ఈజిప్టు సముద్రంనుండి శత్రుసేనలు బయటకు పోకుండా అటంకపరచుటకును అచటికి డొడకనీను

దీవులకును మధ్య నైంధపునడుగా క్రీటుయండును. డొడకనీను దీవులలోనున్న ఫాసిస్టు సేనలు నిరుపయోగమగును. నై వెను దీవిని కాపాడుటకు యిది చాల ఉపయోగపడు ధ్రుము. బ్రిటిషువారి నాకాదళ శిబిరమగు అలజ్జాండియా రేవునకు 300 మైళ్లదూరంలో ఉంది. లండను లైక్సు పత్రిక చెప్పినట్లు ఈజిప్టు రక్షణకును, బ్రిటిషు నాకాదళాధికృత కాపాడుకొనుటకును క్రీటు ఎంతయో అవసరమనుటకు సందియము లేదు. కాని శత్రువు దీనిని వశపరచుకొన్నచో ఈజిప్టుపై దాడిచేయుటకును, గెలిచిన రాజ్యం కాపాడుకొనుటకును అతనికి మరి బాగా ఉపయోగపడును.

క్రిటు స్వరూపం.

క్రిటు ద్వీపం విస్తీర్ణం 3,220 చదరపు మైళ్లు. నిడువైన దీవి. తూర్పునుండి పడమరకు 160 మైళ్ల వెడల్పు; అతి సన్నగ నున్నచోట 7 1/2 మైళ్లు; ఎక్కువ వెడల్పునచోట 31 1/2 మైళ్లు. ఉత్తరతీరం వంకలుగావుండి అనేక నాకాశ్రయాలకు అనుకూలంగా వుండును. దక్షిణ తీరం గీతగీచి నల్లుండును. పడమర కొనను కొండలతోనిండి రెండు సూరైన భూభాగాలు

సముద్రంలోనికి బొచ్చుకొనివచ్చును. బుసా, స్పాడా అని ఆ రెండు ఆగ్రములకు పేరు. వాటిమధ్య కిసామాను బే అను సముద్రం గలదు. వాటికి పడమరక కానియా బే అను సముద్రం, దానికి తూర్పుక ఆగ్రాటిరీ అను ద్వీపకల్పం గలవు. ఈ ద్వీపకల్పం చాటున సుడా అను రిక్ష చదరపు మైళ్ల హార్బరు (నౌకాశ్రయం) ఉంది. ఇదియే యీ దీవి యంతకు పెద్ద హార్బరు. నౌకలకు మంచి రక్షణ యిస్తుంది. తరువాత తూర్పునకు వరుసగా కాండియా, మాలియా, మిరాబెల్లో, సిటియా యను ఆఖాతములు గలవు. దక్షిణ తీరమునందు తిలినాను అగ్ర మొక్కలే ముఖ్యమైనవి. దానిపక్కన మెసారా బే గలదు. సుడా హార్బరు ఎదురుగా ముడాయను చిన్న ద్వీపము, పడమర బుసాఅగ్రము చెంత గ్రాబుసా అను చిన్న దీవియు గలవు; దేశంలో కొండలు ఎక్కువ. కొన్ని 7,000 అడుగుల ఎత్తుగానుండును. వాటి క్రక్కన అనేక గుహలుకలవు. వాటిలోనికి సూర్యునికాంతి ఎన్నడు పోదు. పెద్ద సేనలే ఎన్నో రోజులు వాటిలో దా కుండుచును. కొన్నిచోట్ల ఎండకాలంలోగూడ మంచి పచ్చిక దొరికు బయళ్లు గలవు. ముఖ్య నగరాలన్ని ఉత్తర తీరాననే ఉన్నాయి. వాటి క్రక్కన చిన్నచిన్న హార్బరులు గలవు. కాండియా అన్నది పూర్వం ముఖ్యపట్నం. దాన్నే హిరాక్లియను అనకూడా అంటారు. కానియా నగరం 1840 నుండి ముఖ్యపట్నంగా ఉంది. రిటిమా, హెరా పెట్ర, సిటియా, కిసామాను, నెలిసో, స్పాకియా అన్నవి తక్కినవి.

ప్రాచీన చరిత్ర.

క్రీస్తు పుట్టుక మునుపు 3,500 సంవత్సరములనుండియు యీ దీవియందు ప్రాచీన నాగరికత వెలసియున్నది. తర తరాలుగా వారుచున్న వివిధ యుగములందలి నాగరికతలు యీ దీవి నంటుచునే యున్నవి. యూరోపు, ఆసియా, ఆఫ్రికా దేశాలకు వధ్యగ ఉండుచే యీ దీవియందే విభిన్న నాగరికత విజ్ఞానములన్ని కలసియుండి, పెక్కుయధ్ధాలకు రంగమవుతూ వచ్చింది. క్రీటు దేశీయులు ధైర్యహసాలకు ప్రసిద్ధి చెందినవారయి విదేశీయాధికారులపై తిరుగుబాటు తరమి వేయుచుండిరి. రోమను సామ్రాజ్యం ప్రబలియున్నపుడు క్రీటు అతికష్టంపై వశపరచుకొనబడెను. తరువాత వరుసగా సారసేను, వెసిషి యను జాతులవారు వశపరచుకొనిరి. తమ స్వాతంత్ర్యమును కాపాడుటకు టర్కీ తోడ్పడునని ఎంచి కొందరు క్రీటునులు తురుష్కులగు మారేరు కూడను. కాండియా ముఖ్యపట్నం ముట్టడి 20 సం॥లు జరిగింది. గత శతాబ్దం అంతా దేశంలో ఆరాచకమే. ఈ 20 వ శతాబ్ద ప్రారంభంలో క్రీటునులు తమంత తాము గ్రీసు పరిపాలనక్రింద ఉండుట కంగీకరించి, గ్రీకు రాజు పేరిట పరిపాలించుటకు ఒక పరిపాలక వర్గమును నియమించుకొనిరి. 1922 వ సం॥ అక్టోబరు 14 వ తేదీన గ్రీకు ప్రధాని వెనిజెలాను క్రీటుని గ్రీకు రాజ్యంలో చేర్చుకొనుట కంగీకరించెను: 1913 లండను ఒడంబడికలో 4 వ నిబంధన ప్రకారం జాతిభాషాసాంప్రదాయం వికృతగల క్రీటు గ్రీకు దేశాలు ఒకే ప్రభుత్వంక్రింద ఉండగాని నిర్ణయించబడెను. అప్పటినుండి క్రీటు గ్రీసులో గలది అయింది. గత నెలలో జర్మను సేనలు, విమానాలు గ్రీసు దేశాన్ని ఆక్రమించినపుడు బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సేనలును గ్రీకు సేనలును క్రీటులోనికి మరలివచ్చి అక్కడనుండి జర్మనులపై దివిరించాలని నిశ్చయించినవి. గత యద్ధంలో గాలిపాలి యద్ధరంగమున ప్రఖ్యాతిగాంచిన పేజరు జనరలు ప్రేబర్లు గారు యీ మిత్రమండలి సేనలకు నాయకుడుగా ఉన్నాడు.

జర్మను దాడి.

మే 19 వ తేదీ సోమవారం జర్మనులు విమానాలపై సేనలను దించి ఆక్రమింప ప్రయత్నించుటతో క్రీటు యద్ధం ప్రీవంగా ప్రారంభమయినది. తొలిరోజునే ఖాళీచేయబడిన బ్రిటిషు విమానాశ్రయములవద్ద జర్మను సేనలు విమానాలపై నుండి సోమవారం రాత్రి దిగినవి. సుడాబే తీరాన ప్రారంభమయిన యద్ధం కానియారోడ్డు వరకు వ్యాపించెను. మర ఫిరంగులతోగూడ మరికొన్ని సేనలు కాండియా రిటిమా నగరాల చేరువ ఆకాశంనుంచి దిగేయి. దిగిన తరువాతగూడ వాయువాత్మా విర్వాటుద్వారా జర్మను సైనికులు తమ విమానదళంతో సంవర్కం ఉంచుకొనిరి. మంగళవారం మరికొన్ని సేనలు నౌకాదళ విమానాలలోని గైడరుల (అంటే జారుడు విమానాల) ద్వారా దిగేరు. రిటిమా నగరంవద్ద వీరిలో కొందరు సముదతీరపు ఫిరంగులచే చంపబడిరి. గాని గాలిగుమ్మటాలలో దిగిన జర్మను సైనికులు అడవులలో దాగి, తరువాత అంతా కలసి ఒక సైనికదళంగా ఏర్పడిరి. విమానాలద్వారా సైన్యాన్ని దింపే జర్మను యత్నం క్రీటులోనిదే అన్నింటికన్న పెద్దది. సుడాబే వశపరచుకొని బ్రిటిషు సేనలను దేశంలో భాగానికి తరిమివేయాలని జర్మనుల ఉద్దేశం. బ్రిటిషు సేన ఆ దివికివచ్చి మూడు వారాలే అయింది కనుక, సైన్యాన్ని దిట్టంచేసుకొని దీవిరక్షణ కట్టుదిట్టములుచేయుటకు వ్యవధి చాలకుండెను. హెరాక్లియనునుండి, రిటిమా నుండి జర్మనులను బ్రిటిషువారు తరిమివేసి, రిటిమా నగరాన్ని విమానాశ్రయాన్ని యిపుడు వశపరచుకొన్నారు. మెలామి విమానాశ్రయము యింకను జర్మనుల వశమందుచికాని, తూర్పునుండి మిత్రమండలి ఫిరంగులకు బాగా గురి అవుతున్నది. హిట్లరు నిర్దాక్షిణ్యంగా సైనికులను సామానులను యద్ధరంగంలో పడవేస్తున్నాడు. గాలి గుమ్మటాలు కూల్చబడుతూన్న కొద్ది క్రొత్తవి కూలిపోడానికి పంపుతూనే ఉన్నాడు. జర్మను నౌకలేవి క్రీటు తరం చేరలేవు. చిన్న చిన్న వర్తక నౌకలును, కడవలను సైన్యాలతోనిండి ఒక యద్ధ నౌక కాకలాతో వస్తూవుంటే 21 వ తేదీ రాత్రి బ్రిటిషు నౌకాదళం ముంచివేసింది. వేలకొలది జర్మనులు సముద్రంలో లేలేరు.

బ్రిటిషువారి పైటరు విమానాలు దూరంనుండి తిరిగివచ్చి, సైన్యాలను తెచ్చి జర్మను విమానాలను పెక్కింటిని కడగొట్టినవి. కానియా, రిటిమా, హెరాక్లియను నగరాలపై గుంపులు గుంపులుగా జర్మను విమానాలు దిగువగవచ్చి బాంబులువేసి ప్రజలను భయపెట్టుచున్నవి. వారు వీరనక అందరిపై నిర్దాక్షిణ్యంగా బాంబులువేసి చంపడంలో రాటురుడాం నగరదృశ్యం జ్ఞాపకం వస్తుంది. కాని క్రీటు దేశీయులు లండనునగరవాసులవలెనే ధైర్యంగా నిశ్చలంగా ఉన్నారు. క్రీటులో ఉండిన గ్రీసురాజు, అతని ప్రభుత్వాన్ని మరీ గురిచూచి జర్మనీ విమానాలు బాంబులు వేయుచుండుటచే, యీ వారం ఆతడు, తమ సైన్యాల చర్యలకు అడ్డుకలుగకుండుటకై, ఈజిప్టునకు పోయెను. క్రీటు యద్ధం యింకా ప్రీవతరంగా సాగే చిహ్నాలున్నాయి. “క్రీటుని కాపాడగలమునుకుంటాను” అని గ్రీసులో బ్రిటిషు సైనికాధికారి మేజరు జనరలు హేవుడుగారన్నారు. అతను విషయం తెలియకుండా అంటారా?

రషీదాలి ద్రోహము : నైజాంగారు ఖండించుట.

ఇరాకు దేశంలోని సక్రమ పాలకులను తరిమివేసి బలవంతంగా రాజ్యాధికారం తీసుకొని జర్జనీతోచేరిన రషీదాలి ద్రోహచర్యను ఖండిస్తూ ఘనతపించిన నైజాంగారు ప్రభుత్వవారు యిట్లు ప్రకటించిరి :—

“ ఇరాకులో యిటీవల బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారు తప్పనిసరిగా గైకొన్న చర్యలు మా సంస్థానంలోను ఇండియాలోను యితర దేశాలలోను మహమ్మదీయ ప్రజలకు కొన్ని అపహేలు కలిగించుటకు ఆవకాశముండుటచే, అవి తొలగించుటకు యీ ప్రకటన చేయుచున్నాను : ఇరాకు రాజ్యం స్పష్టించుటలోనే ప్రధాన పాత్రవహించిన బ్రిటిషు ప్రభుత్వవారికి, ఆదేశంతో సభ్యతగనుండిన ఈజిప్టు, టర్కీలకు ఆదేశం ద్వారా మార్గాలను సురక్షితంగా ఉంచుకోడం తప్పితే యితర ఉద్దేశం ఏది లేదు. 1930 వ సంవత్సరపు ఒడంబడిక ప్రకారం యీ మార్గాల రక్షణ బాధ్యత వారిపైగలదు.

ప్రస్తుత ఇరాకు యుద్ధమునకు కారణం రషీదాలి ద్రోహమే. ఈతడు దౌర్జన్యంగా అధికారం స్వీకరించి రీజెంటును తగ్గివేసి, కొద్దిమంది అనుచరులతోకలిసి, బ్రిటిషు వారి ఒడంబడికను రద్దుచేసి, హబనియావద్ద బ్రిటిషు సేనలను చుట్టవేసిండునన, వైన కలిపినట్లుగ సర్వక్షణికారకు, ఇండియా ఈజిప్టుల మార్గములను కాపాడుకొనుటకు, బ్రిటిషువారాతని సేనలను తరిమివేయవలసినవచ్చెను. అడిన మాట తప్పరాదని ఇస్లాము మతంయొక్క ప్రధాన విధి. ఈ విధి తప్పిన రషీదాలి చర్యను పూర్తిగ నిరసింపవలెనని ఇండియాలోని మహమ్మదీయుల నందరిని కోరుచున్నాను. ”

ఇరాకు పరిస్థితులనుగూర్చి ఇండియా ప్రభుత్వవారు యిట్లా ప్రకటించారు :—

రషీదాలిగారికి ప్రారంభంలో అక్షరాజ్యాలతో సభ్యత యున్నట్లు కొందరు నమ్మలేదు. కాని అతడు రాజప్రతినిధిని తరిమివేసి అధికారం స్వీకరించిన తరువాత ప్రతి చర్యయందును మధ్యప్రాచ్య దేశమునందలి ముస్లీము రాజ్యాలకు, వారి మిత్రులకు బ్రిటిషువారిని అక్షరాజ్యాలకు ఒప్పుంచేస్తుటలు పన్నుచున్నాడని రుజువుయ్యెను. ఇరాకు రాజ్యాధికారం ఒడంబడికు, అక్షరాజ్యాల ప్రోత్సాహమాత్రమే కాక వారి ఆర్థిక సహాయకూడా జరిగెను. తరువాత శత్రువులు అరేబియాలో స్థావర మేర్పరచుకొనుటకు, టర్కీ ప్రక్క బెదురుగా చేరుటకు, ఇండియా ద్వారంవరకు వచ్చెట్లు చేయుటకు అనుకూలంగా వుండేట్లు ప్రతి కార్యం చేయుచుండిరి. భారత నైస్యాల సత్వరంగా చర్య తీసుకొనుటచే యీ కుట్ర అంతా విఫలమయింది. ఇరాకు మీదుగా మార్గాల మేర్పరచుకొనుటకు అదివరకున్న ఇంగ్లాండు-ఇరాకు ఒడంబడిక ప్రకారమే బ్రిటిషు సేనలు బస్సాలో దిగినప్పటికీ, అవి ఒగకుండా నిరోధించుటకే అదికిమందు రషీదాలి తన సేనలను బస్సాకు పంపెను. కాని తన అక్షరాజ్యాల మిత్రులవద్దండి సహాయంరానిది బ్రిటిషు వారితో ఒడంబడికను భగ్నంచేస్తే తనకే భదతయుండదని దలంచి, బ్రిటిషు సేనలను వాటితోవను వాటిని పోనిచ్చెను.

కాని ఇరాకు సేనలు బ్రిటిషు సేనలపై బస్సా జిల్లాలో బహిష్కారపద్ధతి అనుసరించినవి. తరువాత ఒడంబడికకు విరుద్ధంగా, బ్రిటిషు సేనలు ముందుకుపోగూడదని నిరోధించి యత్నించినవి. చదురు గనుల మార్గములను వశపరచుకొని, హబనియావద్దనున్న బ్రిటిషు నైస్యాలను ఇరాకు సేనలు చుట్టవేసి దాడి సాగించినవి. తనకు అక్షరాజ్యాల నుండి సహాయం వచ్చేవరకు బ్రిటిషు సేనలు యీ స్థితిలో అవలంకా వుంటాయని రషీదాలి తలచియుండును. రాజకీయ రాయబారులు విఫలంకాగానే, బలవంతగా రషీదాలి నిరోధమును తొలగించుకొనుటకు డ్రిటును ప్రయత్నించెను. అతని అనుమతిపైనే బస్సాలో దిగిన సేనలు అతని నిరోధము నెదిరించవలసినవచ్చెను. ఆపుడాతడు బెర్లిను రోము నగరాలకు ఆర్తనాదాలు తెలియజేసి, సహాయానికై మొరపెట్టుకొనెను. ఇరాకు ప్రజలు అతని కెట్టిసహాయంచేయలేదు. ఆయుధాలతోకూడిన నైస్యం తన చేతికొందనున్నా లాభంలేక పోయింది. అతని మనుష్యులు కొందరు సిరియాకు పారి పోయిరి. బాగ్దాదులో ధరిలు పెరిగిపోయి, దురాక్రమణకు గడంగిన రషీదాలి మురాకు బ్రతుకే కష్టంగావుండెను. ఇంతలో సిరియాద్వారా అక్షరాజ్యాల సహాయం కొంత వారికివచ్చింది.

అందుచే యింక సమస్య స్పష్టపడింది. రషీదాలి, తదితర మోసగ్రాండ ద్వారా అరబ్బీ దేశాలలోనికి జర్జనీ ఇటలీలకు ప్రవేశం ఒసంగుటూ, లేక బ్రిటును ఇరాకుయొక్క సక్రమపాలకులకు తోడ్పడి ఆ దేశంస్వాతంత్ర్యమును కాపాడి, చేరువ ముస్లీము రాజ్యాలపై జర్జనీదాడి తప్పించడమూ అన్నదే సమస్య. రషీదాలి ఇంగ్లాండుతో సభ్యతగానుండి ఒడంబడిక మరతులు మన్నిస్తానని చెప్పిన మొదటి రోజులలోనే, యీ ఒడంబడిక అంతమొందించుటకు అక్షరాజ్యాల సహాయమును కోరుచుండెను. ఆ విషయం బ్రిటిషు ప్రభుత్వంవారికి తెలిసియున్నప్పటికీ, తమ సేనలపై రషీదాలి నైస్యాల ఒత్తిడి తొలగించినచో చేరువ ముస్లీము రాజ్యాలు కోరినట్లు రాజీ సంప్రదింపుల కంగికరించును. కాని జర్జనీసేనలు తనకు పూర్తిగ సహాయం చేయ లవను అతతో రషీదాలి యిట్టి న్యాయమగు పరిష్కారమున కంగికరించలేదు. కొందుకు శాస్త్రీ అనుభవించుచున్నాడు. బాగ్దాదునుంచి మోసలు పోవలసినవచ్చెను. కొద్ది కాలంలో దేశమే విడచిపోతాడు.

జర్జనీనుండి సహాయం తగ్గిపోయింది. క్రిటు నైప్రములు జర్జనీల వశంకాంది రషీదాలి తొందరపడి తిరుగుబాటు చేసేడు కనుక విఫలము కాక తప్పదని అంకారాలో జర్జనీ లంతున్నారు. బ్రిటిషు సేనలు బాగ్దాద్ పై బడుచున్నవి. యూక్రిటన్ నది దాటి బ్రిటిషు సేనలు బాగ్దాద్ చేరువకు వచ్చినవి. అవసరమయితే నదిగట్లు తెగిగొట్టి దేశాన్ని నీటితో ముంజగలరు. మోసలేనై విమానదాడి జరుగుచున్నది. రాజప్రతినిధి ఎమీరు అబ్దుల్లా తిరిగి వచ్చి తిరుగుబాటుదారులను త్రోసివేయవలెనని ప్రజలను హెచ్చరిస్తున్నాడు. వారట్లు చేయుదురనుటకు ఎట్టి సందేహంలేదు.

ఫ్రాంసు - జర్జనీ ఒడంబడిక : డిగాల్ గారి నిరోధము.

ఫ్రాంసుని జర్జనీ ఓడించిన తరువాత ఆ దేశంలో ప్రజలను ఎక్కువ హింసిస్తే జాలిదలచి అదివరకు ఫ్రాంసు మిత్రవర్గంలో నుండిన ఇంగ్లాండు జర్జనీపై యుద్ధం మానేస్తుందని జర్జనీ ఆలోచన. తాను స్నేహం విడిచిన ఇంగ్లాండు గెలిచే

వరకు ఫ్రాంసు యీ హింసంతా భరించాలి, లేదా కష్టం సహించలేక త్వరగ పూర్తిగ నాజీల బృత్యడికి తొంగిపోయి జాతీయ పునరుద్ధరణ కార్యం ప్రారంభించాలి. ఫ్రాంసు అధికారులగు మార్షలు పట్టెను, అడ్డెరలు దార్లనుగార్లు పట్టెరు

చూపిన “మోక్షమార్గము”నే ఆనుసరించారు. అందుచే ప్రాంసు యిపుడు జర్మనీకి బంధువుయింది. తన పశ్చిమలు నిలిపివేసి ముడి పదార్థాలన్ని జర్మనీకి యిచ్చుకోవాలి. గౌరవ హీనమగు ఈ ఒడంబడిక వివరాలు యిపుడిపుడు బయటపడుచున్నవి అనాక్రమిత ప్రాంసుగుండ్రాను, ఫ్రెంచివలస రాజ్యాలుగుండ్రాను జర్మను సేనలు పోతుకు ప్రాంసు అంగీకరించిందని జర్మనీ చాటుచున్నది. అంతే తన్నిన కాలనే ప్రాంసు ముద్దుపెట్టుకుంటున్నది. ఫ్రెంచి నౌకాదళం జర్మనీకి లొంగదని, వలస రాజ్యాలేవి వారకవ్వంఅని, ఇంగ్లాండుతో యుద్ధానికి చేరాలని జర్మనీ కోరలేదని, డాక్టరుగారు ప్రకటించారు. కాని అవి అంగీకరించుటకుమాడ ఎంతో ఆలశ్యముండదు. ఫ్రెంచి వలస రాజ్యాలు వేటిపై దౌర్జన్యం జరుగకుండా ఇంగ్లాండు శ్రద్ధ వహించుచున్నదను, ప్రాంసు ఇంగ్లాండుపై యుద్ధంచేయుటకు అవకాశం లేకపోయింది. ఫ్రెంచి సామ్రాజ్యంలో ఎక్కడైనా వీరుభయముకు లడాయి పెట్టాలని జర్మనులు స్రయశ్చిస్తున్నారు.

గలిచిన జర్మనీ, యూరోపునుండి తనను పూర్తిగా రూపుమాపలేదని ప్రాంసు కృతజ్ఞత తెలుపుకోవలసియున్నది. అందుకే యిట్టి ఒడంబడికలు గావించుకొంటున్నది. చిట్టచివరకు లావెలుగారు (ఉదవరకు ప్రధాని) పెటేను ప్రభుత్వం మునుపటి ఉన్నది బయటపెట్టిరి. నిరద్యోగం, దాగిద్యం అరాచకం తొలగించి సోషలిజం వృద్ధిచేయుటకు శాంతి పుం

దాలి. జాతీయ పునరుద్ధరణ కార్యమునకు ఆమెరికా ఆధ్వర్యమునా? అని లావెలుగారింటున్నారు. ఏమి పునరుద్ధరణని జర్మనీకి శాశ్వతంగా వాసిగావుండడం పునరుద్ధరణ కాబోలును? ఆమెరికానుండి యుద్ధ సామగ్రి తూర్పు మధ్యధరాసముద్ర ప్రాంతాలకు పోతుకు మార్గంలో ఉన్న స్వతంత్ర ఫ్రెంచి సామ్రాజ్య భాగములగు చాడ్, ఫ్రెంచి ఈక్వటోరియలు ఆఫ్రికాలను తాను ఆక్రమించుటకు ఆర్జీరలు దార్లాను శిశ్చయించిపట్లు తెలిసెను. ఈ దేశద్రోహములకవి అందనీయసని జనరలు డిగాల్ గారు పట్టుదలతో ఉన్నారు.

స్వతంత్ర ఫ్రెంచి సేనానాయకుడగు డిగాల్ గారు, ఫ్రెంచి ప్రభుత్వం జర్మనీచేత కీలబొమ్మయినదనియు, వారి ప్లానులు పడగొట్టుటకు బిటను చర్యలన్నింటికి తాము తోడ్పడెదమని యు చెప్పిరి. పెటేను ప్రభుత్వం శతృవుకి లొంగిపోవడం యిట్టంలేక సిరియాలోని ఫ్రెంచి సేనానాయకుడు మరికొందరితోగూడ సిరియాకిడచి ట్రాన్సుజోర్డానియాలోనికి పారి పోయెను. ఫ్రెంచి సేనలుగూడ కెడచిపోవుచున్నవి. ఫ్రెంచి ప్రజలు పెటేను ప్రభుత్వమును ఆమోదింపుటోదు. జర్మనీతో ఐరీకు అవడం వారికిష్టంలేదు. ప్రతి వీధిలో డిగాల్ చిహ్నంలే చెక్కబడుచున్నవి. పెటేను వృద్ధుడయ్యాడని, జర్మనీ ఒత్తిడికి లొంగి దేశద్రోహు చేస్తున్నాడని అందరు భావించుచున్నారు.

రషియా - జర్మనీ.

రషియా - జర్మనీలు క్రొత్తగా ఒక ఒడంబడిక చేసికొనుటకు రాయబారాలు జరుపుచున్నవని కొన్ని రోజులాయితార్తలు వచ్చుచున్నవి. హిట్లరుకి గోధుమలు, చమురు రషియానుండి కావాలి. కావున అవియును, మధ్యప్రాప్య దేశ యుద్ధమునందు నైనికసహాయమును యిస్తే సెర్బియను గల్పు ప్రాంతం అంతా రషియాకు విడచిపెడతానని ఆశలు పెట్టుచుండవచ్చును. ఇండియా, జపానులుగూడ రషియా అధికారానికి విడుస్తాననవచ్చును. యూరోపులోని రషియా సరిహద్దు మార్చకుండా ఉంచే పూబీవైని, ఇరాను ద్వారా పెర్షియను గల్పునకు ఒక మార్గంకూడ రషియాకు యిస్తానని యండవచ్చును. ఆమెరికా యుద్ధంలో చేతుకుందేమో అన్న భయంతో యూరోపు అంతటితోపాటు రషియా ముడిపెనువులుగూడ తన వశం చేసుకోవాలని హిట్లరు యత్నం చేస్తున్నాడు.

1940 సెంట్రాల్ రషియా యివ్వవలసినంత చమురును జర్మనీకి యివ్వలేదు. అందుచే యీ రెండుదేశాలకు చెడ్డదనే చెప్పవచ్చును. జర్మనీయొక్క యంత్ర నైనికశక్తి స్థాలినుకు (రషియా నియంతకు) భయం కలిగిస్తున్నది. ఉక్రెను ఆక్రమించుటకు హిట్లరు తయారవుతున్నాడు స్థాలిను కొంత వ్యవధి ఆడిలపిస్తున్నాడు. అదికిముందు

రషియాను చెదరగొట్టేమేయని జర్మనీ విచారస్తున్నది. ఇటీవల రషియాలో జర్మనీ ప్రచారం తగింది. కావున ఉభయులు ఏదేని ఒడంబడికకు సిద్ధంగానే ఉన్నారు. టర్కీతో రాజకీయ సంబంధం తెగొట్టుకొని, ఇరాకులో తిరుగుబాటు ప్రభుత్వం అంగీకరించి, ఇరాను ఆఫ్ఘనిస్తానములపై బడి, బ్రిటిషు సేనలను తరిమివేయాలని రషియాను జర్మనీ కోరయింతును. ఇటీవల ఇరాను సహద్దులవద్ద కేసుకంటులో రషియా నైన్యవిన్యాసములు చూస్తే, యిటువంటి ఒప్పన్నం ఏదో జరిగియుండుననే తోస్తున్నది. అపుడు ఇరాను (పెర్షియా) రషియా ఆధీనమునందుండును. స్థాలినుకి షర్షియా గల్పు ప్రాంతాల ఆధిపత్యం వచ్చును. బ్రిటిషు సేన ఇండియాలో ఎక్కువగా ఉండునట్లు చేయునకాని మున్నందు యీతడు జర్మనీకి యింకా ఎక్కువ సౌకర్యాలను యివ్వవలసివచ్చును. యుద్ధంలో దిగకుండానే యితర విధాల భయపెట్టి రషియాలోని సరకును జర్మనీ సంచాదించును. స్థాలిను తనలోపల తెలుసుకొని, జర్మనీతో శత్రుత్వం లేకుండుటకై, ఎన్ని ఎక్కువ సౌకర్యాలేనాయుచ్చును. కాని ఇరాను ఆఫ్ఘనిస్తాను ఇండియాలోపై పడాలను దురుద్దేశం రషియాకు ఉందని చెప్పడానికి ఎట్టి ఆధారముగూ పడదు.

సలహా : ఇకముందు చూచుకొనుటకు యీ మదరాసు యుద్ధ సంచికను మీరు భద్రపరచుకొనుడు.

[మదరాసు సమాచారముల డైరెక్టరుగారు తమ వందనములతో దీనిని మీకు కుంపుచున్నారు.]